

Trnavský samosprávny kraj

KNÍŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Zákon č. 126/2015 Z. z. o knižniciach

Dotácie v roku 2016

Zo života Krajskej pobočky SSKK v Trnave

Perly Liptova a Považia

Jubilujúca kolegyňa Anna Jónasová

Z našich knižníc

Predstavujeme Univerzitnú knižnicu UCM v Trnave

Cesta do UNESCO

Eudovít Štúr - osobnosť, ktorá inšpiruje

*Nové trendy v činnosti kultúrnych zariadení
v obci Abrahám*

Deň otvorených dverí

Literárne súvislosti

Kniha Záhoria 2014

Mimoriadne hodiny v Žitnoostrovnej knižnici

Fantázia zostala za dverami

Knihy a hračky

Rekonštrukcia detského oddelenia

v Galantskej knižnici

Ročník: 42

Číslo: 2

Trnava 2015

ISSN 1339-4991

Zákon č. 126/2015 Z. z. o knižniciach

1. júla 2015 nadobudol účinnosť Zákon č. 126/2015 Z. z. o knižniciach. Vypracovanie a schválenie úplne novej legislatívnej normy bolo reakciou na požiadavky pracovníkov knižníc, nakoľko predchádzajúci zákon už nezohľadňoval potreby knihovníckej obce, najmä v oblasti využívania moderných informačných a komunikačných technológií, ktoré sú logicky spojené s postupne sa meniacimi informačnými potrebami používateľov knižníc. V dôvodovej správe predkladaného zákona sa preto uvádza: „*Práve knižnice sú tým dynamickým a primárnym prístupovým miestom, ktoré má uspokojovať informačné potreby používateľov poskytovaním hodnotných informácií a rozvíjať knižničné služby novým inovatívnym spôsobom s využitím nových foriem informácií.*“

Zákon vychádza z našich tradícií a potrieb, pritom však rešpektuje tendencie vývoja v rámci Európskej únie. V porovnaní s predchádzajúcim zákonom komplexnejšie a progresívnejšie rieši problematiku vytvorenia moderného a efektívneho knižničného systému. Vztahuje sa na knižnice, ktoré poskytujú knižnično-informačné služby a sú evidované v Zozname knižníc MK SR.

Predmetom úpravy je zriaďovanie a zakladanie knižníc, ich práva a povinnosti, práva a povinnosti zriaďovateľov a zakladateľov knižníc, knižničný systém SR, rozsah a vykonávanie odborných knižničných činností a problematiku historického knižničného dokumentu a fondu. Pre potreby knihovníkov verejných knižníc v našom kraji uvádzame len najdôležitejšie informácie týkajúce sa problematiky verejných knižníc.

Knižnica je v zákone definovaná ako „*kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, ktorá dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje, využíva a sprístupňuje svoj knižničný fond, poskytuje knižnično-informačné služby, napomáha uspokojovať kultúrne, informačné, vedeckovýskumné a vzdelávacie potreby používateľov a podporuje ich celoživotné vzdelávanie, informačnú gramotnosť, tvorivý osobný rozvoj a jazykovú rozmanitosť.*“

Knižničný systém je v zákone definovaný ako systém knižníc založený na vzájomnej spolupráci knižníc a dodržiavaní odborných noriem a štandardov, ktoré v slovenských aj v celosvetových podmienkach knižničnej a bibliografickej spolupráce zabezpečujú kompatibilitu a vymeniteľnosť informácií. Knižničný systém tvoria knižnice, ktoré sa vyznačujú rozmanitosťou zamerania, pôsobnosti a úloh, zákon ich definuje a člení podľa toho, aké funkcie plnia, aký knižničný fond majú a v akom rozsahu poskytujú knižnično-informačné služby pre svojich používateľov. Zvláštnym typom knižnice z hľadiska jej pôsobnosti je inštitucionálna knižnica. Ide o špeciálny druh knižnice, ktorá má aj vnútroinštitucionálnu pôsobnosť (napr. knižnice úradov, ústavov, firemné knižnice a pod.). V rámci základného členenia knižničného systému SR figurujú aj tzv. špeciálne knižnice, medzi ktoré možno zaradiť Parlamentnú knižnicu Národnej rady SR, detskú knižnicu, knižnicu cirkvi a náboženskej spoločnosti, lekársku, technickú, vojenskú, poľnohospodársku, väzenskú, firemnú knižnicu, knižnicu múzea a galérie alebo knižnicu ústavu alebo úradu.

Základným prvkom knižničného systému aj naďalej zostáva Slovenská národná knižnica. Medzi jej štandardné úlohy patrí najmä konzervačná ochrana, budovanie knižničného fondu, odborné spracovanie s dôrazom na spracovanie úplných slovacikálnych knižničných fondov, správa a sprístupňovanie súborného katalógu a poskytovanie knižnično-informačných služieb. Zároveň je definovaná aj ako digitalizačné a konzervačné pracovisko knižničného systému, naďalej plní úlohy ústredného celoštátneho knižnično-informačného, koordinačného, metodického, štandardizačného, vedeckovýskumného pracoviska knižničného systému pre knižnice a ich zriaďovateľov v oblasti univerzálnych knižničných činností.

Ustanovenia zákona o verejných knižniciach vychádzajú z domácich podmienok a z medzinárodných dokumentov, predovšetkým z Manifestu UNESCO o verejných knižniciach, zároveň zohľadňujú Smernice IFLA pre služby verejných knižníc z roku 2010. Zákon definuje jednotlivé typy verejných knižníc, a to obecné, mestské, regionálne a regionálne s krajskou pôsobnosťou. Početne najrozšírenejším druhom knižníc sú u nás obecné knižnice, ktoré sú pre širokú verejnosť najdostupnejšie, najviac využívané, poskytujú knižnično-informačné služby pre najväčší počet obyvateľov. Obecné a mestské knižnice majú funkcie dané v rozsahu dodržiavania pravidiel tzv. *všeobecnej dostupnosti*, teda získavania, spracovania a sprístupňovania knižnično-informačných služieb všetkým demografickým skupinám používateľov. K ich úlohám patrí okrem toho aj organizovanie komunitných, kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí. Zákon umožňuje dohodu zriaďovateľov obecných a školských knižníc, aby ich funkcie boli spojené.

Základnou podmienkou poskytovania kvalitných knižnično-informačných služieb je knižničný fond, zákon definuje základné princípy v zmysle spôsobu jeho vytvárania, sprístupňovania a dopĺňania. Knižnica nesmie pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu podliehať žiadnym vonkajším vplyvom, okrem prípadov, ktoré upravujú zákony SR (napr. týkajúce sa nevhodného a nelegálneho obsahu). Knižnica zároveň musí dopĺňať svoj knižničný fond aj dokumentami v jazyku príslušnej národnostnej menšiny či etnickej skupiny.

Jednou zo základných odborných povinností v knižniciach je povinnosť viesť odbornú evidenciu a spracovanie dokumentov. Zákon vymedzuje základné povinnosti knižnice pri vedení odbornej evidencie a postupy pri spracovaní knižničných dokumentov. Knižnica je podľa rozsahu svojho knižničného fondu povinná v stanovených termínoch vykonať revíziu knižničného fondu. Jej cieľom je fyzicky porovnať reálny stav knižničných dokumentov, ktoré sú uložené v policiach, alebo sú vo výpožičnom procese, s evidovaným počtom knižničných jednotiek. Upravené boli termíny na vykonanie revízie a definované sú prípady, kedy je knižnica povinná vykonať mimoriadnu revíziu knižničného fondu. Výsledky revízie sú podkladom na vyradenie chýbajúcich, poškodených alebo zastaraných knižničných dokumentov z fondu knižnice. Zároveň sa definuje, čo je predmetom vyradovania a komu je knižnica povinná prednostne ponúknuť vyradený knižničný dokument, ktorý nezodpovedá odbornej špecializácii knižnice, je obsahovo zastaraný, je multiplikátom alebo duplikátom knižničného dokumentu.

Ďalšou zo základných povinností knižnice v záujme zachovania knižničného fondu je zabezpečiť odbornú ochranu a uloženie knižničných dokumentov. Knižnica je povinná zabezpečiť knižničný fond pred znehodnotením a odcudzením, pričom sú definované spôsoby ochrany.

K základným funkciám knižnice nespochybniteľne patrí poskytovanie knižnično-informačných služieb, a to na princípe rovnosti prístupu k informáciám pre všetkých bez ohľadu na vek, rasu, pohlavie, náboženstvo, národnosť, jazyk alebo spoločenské postavenie. Knižnično-informačné služby zákon definuje ako súčasť verejných služieb a vymedzuje ich rozsah a cieľ. Knižnica poskytuje používateľom prístup k informáciám, ktoré sú šírené na rôznych druhoch nosičov, čím sa odstraňujú rôzne informačné bariéry či už sociálneho, ekonomického alebo iného charakteru. Konkrétne sa uvádzajú knižnično-informačné služby, ktoré sa poskytujú bezplatne a ktoré za primeranú úhradu. Zákon ukladá knižnici povinnosť vypracovať a umiestniť na verejne prístupnom mieste knižničný a výpožičný poriadok a v súlade s ním poskytovať knižnično-informačné služby. Vzhľadom na špecifickosť medziknižničnej výpožičnej služby a snahu zefektívnenia celého jeho procesu si tieto služby knižnice poskytujú medzi sebou na základe reciprocity zdarma, používateľ hradí iba nevyhnutné náklady, ktoré z tejto služby pre knižnicu vzniknú.

Zákon upravuje aj práva knižnice. Úplnou novinkou v tejto oblasti je právo knižnice získavať a spracovávať osobné údaje používateľov. V odseku je uvedený rozsah osobných údajov aktívnych používateľov: *Meno, priezvisko, titul, adresa trvalého bydliska, adresa prechodného bydliska, dátum a miesto narodenia, číslo dokladu totožnosti a jeho platnosť, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, telefónne číslo, mailová adresa, meno, priezvisko a adresa zákonného zástupcu dieťaťa*. Uvedené osobné údaje môžu knižnice ako prevádzkovatelia informačných systémov spracovávať na účel poskytovania knižnično-informačných služieb v súlade so zákonom č. 122/203 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov. Z hľadiska spracovania osobných údajov v knižniciach je tento zákon osobitným zákonom, na základe ktorého môžu knižnice spracovávať osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby podľa § 10. Zachované zostalo právo knižnice požiadať príslušnú knižnicu s metodickou pôsobnosťou o odbornú pomoc a usmernenie pri zabezpečovaní odborných knižničných činností.

Zákon vymedzuje aj finančné zdroje, z ktorých môže byť knižnica financovaná. Spôsob financovania závisí od formy hospodárenia knižnice, ktorú určuje zriaďovateľ.

*Zdroj: www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=5350
Zákon č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona
č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov
kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady
č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov
v znení Zákona č. 38/2014 Z. z.*

Dotácie v roku 2016

Program Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií, ako aj program Umenie, program Pro Slovakia a program Nehmotné kultúrne dedičstvo a kultúrno-osvetová činnosť prechádzajú od roku 2016 na novovzniknutú verejnoprávnu inštitúciu Fond na podporu umenia (ďalej len „Fond“). Fond vznikol na základe zákona č. 284/2014 Z. z. o Fonde na podporu umenia. Informácie o Fonde sú zverejnené na dočasnej webovej stránke www.fpu.sk, kde je zverejnená aj štruktúra podpornej činnosti na rok 2016 a predbežný harmonogram výziev na rok 2016. Štruktúra podporenej činnosti špecifikuje:

1. Programy a podprogramy podpornej činnosti, v ktorých rámci je bližšie určený počet, zameranie, členenie a obsahová náplň jednotlivých programov a podprogramov, priority, plánovaná minimálna a maximálna výška dotácie, rámcové určenie oprávnených a neoprávnených žiadateľov.
2. Výšku povinného spolufinancovania projektu žiadateľom na jednotlivé programy a podprogramy.
3. Predbežný harmonogram výziev na rok 2016.
4. Percentuálny pomer prerozdelenia očakávaných finančných prostriedkov na rok 2016 podľa jednotlivých programov.

Pre knižnice je určený Program 6 - Pamäťové a fondové inštitúcie, Podprogram 6.1 - Knižnice. Štruktúra podprogramu:

6.1.1 – Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra – podpora je zameraná na skvalitnenie, modernizáciu a ďalší rozvoj knižníc; zabezpečenie, ochranu a bezpečnosť KF prostredníctvom technického, technologického, elektronického alebo mechanického zariadenia a na vybavenie objektov a priestorov; odbornú ochranu a uloženie KF, zahrnuté sú aj historické KF a vzácne slovacikálne dokumenty. Výška udeľovaných dotácií 1 500 – 15 000 Eur.

6.1.2 – Podujatia a vzdelávacie aktivity – zamerané na podporu komunitných a multikultúrnych aktivít knižníc, projektov odborných a vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie vzdelanostnej úrovne a informačnej gramotnosti používateľov, tvorivých dielní zameraných na zvýšenie návštevnosti knižníc, literárno-spoločenských podujatí ako literárne večery, či autorské čítania, ďalej rozvoj čitateľskej gramotnosti a podpora čítania. Výška udeľovaných dotácií je rovnako ako v 6.1.1 1500 – 15000 €

6.1.3 – Akvizícia knižníc – podpora je zameraná na akvizíciu knižníc a nahrádza podprogram z dotačného systému MK SR 2.5. Výška dotácií bude 1000 – 15000 €. Prioritou programu bude akvizícia náučnej, pôvodnej a umeleckej literatúry.

Predbežný harmonogram na zverejňovanie výziev pre Podprogram 6.1 Knižnice bude prebiehať od 12. 3. 2016 do 11. 4. 2016.

Podpora je určená len pre knižnice, ktoré sú evidované v Zozname knižníc MK SR.

Zdroj: www.fpu.sk

ZO ŽIVOTA KRAJSKEJ POBOČKY SPOLKU SLOVENSÝCH KNIHOVNÍKOV A KNIŽNÍC V TRNAVE

PERLY LIPTOVA A POVAŽIA

Pekný slnečný deň 9. septembra 2015 využili členovia Spolku slovenských knihovníkov a knižníc – pobočka Trnava – na ďalšiu zo zaujímavých exkurzií. Tohtoročná cesta nás

zaviedla na Liptov, konkrétne do mesta Ružomberok, kde sme mali možnosť navštíviť novú modernú Univerzitnú knižnicu Katolíckej univerzity v Ružomberku. Výstavba knižnice začala v roku 2011 a prvých návštevníkov privítala v roku 2014. Jej služby môže okrem pedagogických a vedeckých pracovníkov a študentov Katolíckej univerzity využívať aj široká verejnosť. V knižnici sa nachádzajú 2 tiché študovne, počítačová študovňa, konferenčná a prednášková miestnosť. Museli sme uznať, že správy z médií, ktoré vy-

kresľovali UK KU v Ružomberku ako jednu z najkrajších a najmodernejších na Slovensku, boli pravdivé. Knižnica má k dispozícii na Slovenské pomery skutočne veľkorysé priestory, moderné zariadenie a dnešnej dobe zodpovedajúce technické vybavenie. Najväčším bonusom sú však celkom iste pracovníci knižnice, ktorí nás ochotne previedli celou knižnicou a trpezlivo odpovedali na všetky naše otázky.

Energiu pre ďalšiu cestu sme načerpali v neďalekom Salaši Krajinka a naše kroky už smerovali k hradu Strečno, ktorý bol v minulosti najbezpečnejšou pevnosťou Považia. I napriek tomu, že sa vypína na vápencovom brale vysoko nad obcou, cesta k nemu bola príjemnou prechádzkou. Odmenou za vynaloženú námahu pre nás bola prehliadka skutočne impozantnej stavby našich predkov a krásny pohľad

do doliny. Snáď najznámejšou osobnosťou, ktorá na Strečne žila, bola Žofia Bosniaková. V hradnej kaplnke sa nachádza hlinená kópia Žofiinej múmie, ktorá je súčasťou stálej expozície. Domov sme sa vrátili až vo večerných hodinách, unavení, ale plní zážitkov. Ďakujeme organizátorom za ďalšiu vydarenú exkurziu a tešíme sa, čo zaujímavé nám pripraví v budúcom roku.

Text: Ivana Gálusová, KJF v Trnave

Foto: archív KP SSKK v Trnave

JUBILUJÚCA KOLEGYŇA ANNA JÓNÁSOVÁ

PhDr. Anna Jónasová (rodená Pobočíková) pochádza zo stredného Slovenska. Narodila sa 7. marca 1945 v Brvništi, v okrese Považská Bystrica. Po maturite na Strednej všeobecnovzdelávacej škole v Považskej Bystrici (1962) pokračovala v štúdiu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave – Katedra knihovedy a vedeckých informácií – literárny smer (1967).

Jej prvým pôsobiskom bola Okresná knižnica v Nových Zámkoch. Po vydaji začala pracovať v Okresnej knižnici v Galante (1968), v ktorej okrem jednej prestávky v rokoch 1988 – 1990, keď pôsobila vo funkcii riaditeľky Domu ZČSSP, zostala verná až do odchodu do dôchodku. V knižnici prešla takmer všetkými postami – knihovnička, metodička, bibliografka, vedúca odboru služieb.

PhDr. Anna Jónasová

Jej publikačná práca mala dva rozmery: bibliograficky pokrývala vtedajšie plány a zámery pracovníka a na druhej strane výskumom regionálnych prameňov a ich spracovaním naplňovala svoje osobné autorské ambície. Okrem toho, že cez literatúru mapovala históriu a rozvoj regiónu, založila kartotéku významných osobností, čím sa zaslúžila o rozvoj bibliografickej regionalistiky. Spracovala a vydala viacero hodnotných regionálnych, personálnych a tematických bibliografií.

Aktívne spolupracovala aj na publikáciách o Galante: *Galanta* (1987) a *Galanta: 1237 - 2007* (2007). Je autorkou monografie o významnom galantskom tlačiarovi Samuelovi Neufeldovi – **Samuel Neufeld a jeho galantská tlačiareň : 1890 - 1949** (2005).

K 240. výročiu narodenia rakúskej spisovateľky, rodáčky z regiónu (Šoporňa) M. T. Artnerovej zostavila literárny zborník s názvom **Theone : Mária Terézia Artnerová** (2012).

V roku 2005 založila Občianske združenie *Galanta literárna*, ktorého cieľom bolo podchytiť amatérskych autorov v meste a okolí, rozvíjať ich literárne aktivity a poskytovať pomoc pri publikovaní ich literárnych prác.

K 770. výročiu prvej písomnej zmienky o Galante vydalo združenie básnickú zbierku obsahujúcu tvorbu regionálnych autorov tematicky sa viažucu k mestu Galanta **Pozdrav Galante** (2007). Vďaka združeniu úspešne realizovala sériu literárnych podujatí *Ženský hlas*, v rámci ktorých sa usporadúvali prednášky a besedy so známymi i menej známymi slovenskými autorkami. Okrem odborných textov píše A. Jónasová aj prózu aj poéziu.

V celoslovenských literárnych súťažiach získala niekoľko ocenení. Naposledy uspela v 10. ročníku literárnej súťaže vydavateľstva Perfekt o najlepšiu poviedku pre deti s poviedkou **Gól**, ktorá bola zaradená do knihy najúspešnejších prác **Ovečky**

v čerešňovom sade (2014).

V súčasnosti pracuje na publikácii pod názvom **Ženy rodu Esterházyovcov**, ktorá vyjde v dvoch zväzkoch.

Jej cieľavedomú organizátorskú, ako aj publikačnú činnosť už roky poznajú nielen v Galante a jej okrese, kde rodáčka z Brvnišťa už desaťročia žije, ale aj inde, pretože najmä v ostatných rokoch prerástla rámec tohto teritória.

Vybraté z publikácie

Kontárová, Judita: Anna Jónasová, personálna bibliografia, 2015

Foto: archív Galantskej knižnice

Z NAŠICH KNIŽNÍC

PREDSTAVUJEME UNIVERZITNÚ KNIŽNICU UCM

Univerzitná knižnica UCM v Trnave je ústrednou knižnicou Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. UK UCM ako celouniverzitné pracovisko poskytuje komplexné knižnično-informačné a bibliografické služby odborným pracovníkom a študentom univerzity, ako aj odbornej verejnosti. Knižnica využíva knižnično-informačný systém DAWINCI, ktorý automatizuje a zefektívňuje všetky informačné toky a procesy knižnice. Systém sa využíva na registráciu čitateľov, akvizíciu, katalogizáciu, evidenciu výpožičiek, ako aj na evidenciu a štatistické vykazovanie publikačnej činnosti zamestnancov. Fond knižnice (cca 55 000 kn. jednotiek) je budovaný v súlade s odborným profilom a zameraním študijných odborov a tvorí ho fond periodík, knižný fond a fond záverečných prác. Služby knižnice využíva 5 500 registrovaných používateľov.

Pre študentov so špecifickými potrebami poskytuje knižnica zvýhodnené služby a v študovni majú k dispozícii samostatné pracovné miesta a počítač so špeciálnym vybavením. V rámci skvalitnenia služieb boli prístupné nové služby: vrátenie kníh prostredníctvom biblioboxu, SMS služby na posielanie upomienok a oznámení o rezervácii dokumentov a bezplatné samoobslužné skenovanie materiálov z fondu UK UCM na skeneri, ktorý bol spolufinancovaný z dotácie Ministerstva kultúry SR.

Pracovníčky UK UCM pripravujú množstvo podujatí pre študentov, pedagógov i verejnosť: odborné semináre zamerané na vyhľadávanie v elektronických informačných zdrojoch, hodiny informačnej prípravy pre nových používateľov, školenia pre študentov doktorandského štúdia zamerané na evidenciu publikačnej činnosti, prednášky, autorské besedy a prezentácie kníh rôznych autorov ako napr.: Ľubomíra Feldeka, Jozefa Banáša, Pavla Hiraxa Baričáka, Jaroslava Vencáleka, Františka Kelleho, Petra Staněka, Zuzany Tokárovej, Róberta Letza, Ivana Mrvu, Antona Baláža, Rudolfa Dobiáša, Martina Homzu, Miroslava Franka a iných. Pre študentov knižnica pripravuje písomné vedomostné súťaže: napr.: k 1150. výročiu príchodu sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu, k 10.

výročiu vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie, k Roku Ľudovíta Štúra. Každý rok sa konajú i predajné výstavy slovenskej i zahraničnej odbornej literatúry.

Hlavným cieľom pracovníkov knižnice je vybudovať modernú akademickú knižnicu, ktorá spojením fyzického a virtuálneho priestoru sprístupní služby knižnice sedem dní v týždni, 24 hodín denne. Atraktívnymi službami, kvalitným knižničným fondom, vzdelaným a ochotným personálom, príjemným prostredím, zaujímavým programom bude povzbudzovať študentov i odborných pracovníkov univerzity k pravidelnému využívaniu ponúkaných služieb a podporí týmto spôsobom rozvoj vzdelávania a výskumu na univerzite.

*Text: Mgr. Darina Kráľová,
radietka UK UCM v Trnave*

CESTA DO UNESCO

Keď v roku 1993 Mestská knižnica v Hlohovci prekročila hranice Slovenska a stala sa členskou knižnicou UNESCO Network of Associated Libraries (UNAL), pribudli do

nej cudzojazyčné časopisy i kontakty na členské knižnice z celého sveta. Bola to možnosť získať nové vedomosti a informácie, nadväzovať nové priateľstvá. Jednou z prvých knižníc UNAL, s ktorými sme nadviazali spoluprácu, bola Školská knižnica Základnej školy Ob Dravinji v Konjiciach v Slovinsku. Spolupráca napokon vyvrcholila prijatím zmluvy o priateľstve medzi mestami Hlohovec a Slovinské Konjice. Ďalším míľnikom na ceste do UNESCO bola medzinárodná výtvarná súťaž EX LIBRIS HLOHOVEC, jej hlavným organi-

Budova UNESCO

zátorom je o. z. EX LIBRIS AD PERSONAM HLOHOVEC. Svetová organizácia UNESCO ocenila prínos tejto súťaže v oblasti vytvárania medzinárodného porozumenia niekoľkoročnou finančnou podporou. Toto všetko a zrejme aj moja práca v Sekcii pre výchovu a vzdelávanie Slovenskej komisie pre UNESCO bolo dôvodom, prečo som bola pozvaná spolu s vedúcou Sekcie výchovy a vzdelávania SK UNESCO, pani Dagmar Kopčanovou a pani Zuzanou Jezerskou zo Slovenského Centra pre komunikáciu a rozvoj, na podujatie **Vzdelávanie 2030 - Stretnutie na vysokej úrovni / Education 2030 High-Level Meeting/**, ktoré sa konalo v rámci 38. generálnej konferencie UNESCO v Paríži.

Hlavnou náplňou stretnutia bolo prerokovanie plánu rozvoja vzdelávania do roku 2030. Samozrejme, ako na každom veľkom stretnutí, dôležité boli aj sprievodné

Helena Pekarovičová v hlavnej rokovacej sále UNESCO

zúčastnila som sa rokovania komisie pre vzdelávanie. Dokumenty, ktoré som z UNESCO priniesla, sú prístupné v hlohovskej knižnici na malej výstavke.

V dnešnom svete, plnom násilia, ozbrojených konfliktov a utečencov, bola pre mňa účasť na konferencii UNESCO blahodárnym balzomom na dušu. Na pôde UNESCO, kde vás hneď vo vstupnej hale privíta nástenná maľba Pabla Picassa, skutočne platí rodová, rasová i náboženská rovnosť. Všetci sú priatelia, všetci sa snažia o to, aby bol svet lepší. Som veľmi hrdá na to, že som sa k nim mohla na chvíľu pripojiť.

Text: Helena Pekarovičová, MsK Hlohovec

Foto: archív Unesco

LUDOVÍT ŠTÚR – OSOBNOSŤ, KTORÁ INŠPIRUJE

Pri príležitosti 200. výročia narodenia významného národného buditeľa, politika, jazykovedca, spisovateľa, básnika Ľudovíta Štúra pripravili regionálne knižnice Trnavského samosprávneho kraja počas Roka Ľudovíta Štúra niekoľko zaujímavých podujatí pre dospelých aj pre deti.

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

V apríli sa v priestoroch knižnice uskutočnila vernisáž výstavy: Slávme to spoločne. Výstavu nám poskytla Slovenská národná knižnica a bola venovaná 100. výročiu narodenia a 30. výročiu úmrtia básnika a kňaza Janka Silana. Slovenská národná knižnica sa touto výstavou pripojila k aktivitám Roku Ľudovíta Štúra. Ako hosť vystúpil doc. Augustín Maňovčík zo Slovenského biografického ústavu SNK. Návštevníci si ju mali možnosť pozrieť do konca mája.

V rámci letných aktivít Prázdninového superklubu 2015 podnikli účastníci superklubu – deti, ich rodičia i starí rodičia – výlet na Devín. Na miesto, kam sa pred mnohými rokmi vybral aj Ľudovít Štúr so svojou družinou. Počas prechádzky si účastníci vypočuli rozprávanie o živote Ľudovíta Štúra a tieto vedomosti si následne na druhý deň overili vo vedomostnej súťaži. Okrem otázok deti skladali portrét Ľudovíta Štúra a tiež jeho meno a priezvisko na čas.

Výlet detí na Devín

Téma Ľudovít Štúr sa venovala aj celoslovenská literárna súťaž pre začínajúcich autorov zo Slovenska i Slovákov žijúcich v zahraničí Literárny salón Trnava 2015. Súťaž bola vyhlásená v marci pri príležitosti Týždňa slovenských knižníc. Bol to už štvrtý ročník a konal sa pod záštitou predsedu Trnavského samosprávneho kraja. Do súťaže sa zapojilo spolu 84 autorov s 222 prácami z celého Slovenska. Zúčastnili sa aj 3 autori zo zahraničia (Srbsko). Slávnostné vyhodnotenie a oceňovanie autorov víťazných prác sa uskutočnilo 14. októbra 2015 v Divadle Jána Palárika v Trnave. Hostami boli: Jozef Behúl, zástupca riaditeľa Úradu TTSK, Ľubica Malá, riaditeľka odboru kultúry TTSK, Pavol Tomašovič, vedúci kancelárie mesta Trnava a členovia odbornej poroty: Alexander Halvoník, Zlata Matláková a Radoslav Matejov. Cenu pred-

sedu TTSK pri príležitosti Roku Ľudovíta Štúra odovzdal v zastúpení predsedu Jozef Behúl Trnavčanke Edite Striežencovej. Diplomami a knižnou cenou bolo ocenených ďalších 26 autorov z celého Slovenska. Súčasťou programu bolo scénické pásmo Ľudovít Štúr – milovník života slovenského v naštudovaní hercov Divadla Jána Palárika v Trnave Barbory Bazsovej a Tomáša Mosného. Zborník ocenených prác je k dispozícii v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave. Výsledky súťaže Literárny salón Trnava 2015 nájdete na www.kniznicatrnava.sk.

Deťom bola venovaná súťaž vo vlastnej literárnej tvorbe, ktorú knižnica vyhlásila v marci pod názvom Slovensko očami detí. Vyhodnotenie sa uskutočnilo 1. decembra 2015 na výstave Knihy a hračky v Mestskej športovej hale v Trnave. Všetky ocenené práce sú uverejnené v Čaruške - časopise mladých čitateľov Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave, ktorú nájdete na www.kniznicatrnava.sk. Diplomy a knižné ceny oceneným autorom boli zaslané poštou

Záhorská knižnica Senica

Pre žiakov ZŠ uskutočnila knižnica cyklické stretnutia pod názvom Majster slova Ľudovít Štúr. Vo vlastných priestoroch inštalovala dokumentačnú výstavu o živote a diele Ľudovíta Štúra.

Základná umelecká škola Senica bola 15. mája predpoludním dejiskom spomienkovej slávnosti venovanej 200. výročiu narodenia Ľudovíta Štúra. Jej organizátori, Mesto Senica, Trnavský samosprávny kraj a Záhorská knižnica spolu so Záhorskou galériou Jána Mudrocha v Senici, predostreli publiku, v ktorom sedeli aj študenti stredných škôl, literárno-historicko-hudobnú kompozíciu Vzlietli orli vysoko. Primátor mesta v úvodnom pozdrave uviedol, že Štúr vyriešil pre Slovákov životne dôležitú otázku, keď spolu s J. M. Hurbanom a M. M. Hodžom na hlbockej fare povýšili stredoslovenské nárečie na spisovný jazyk všetkých Slovákov. „Týmto

počinom výrazne naplnil svoje životné poslanie – zápas za slobodu národa, slobodu jazyka, za oslobodenie od sociálneho jarma,“ pripomenul primátor.

Historik Ivan Mrva potom poslucháčov pútavo vtiahol do doby, v ktorej Ľudovít Štúr žil, hovoril o všetkých súvislostiach, ktoré ho formovali, rozprával o všetkých dôležitých momentoch jeho života, ktorý zasvätil službe národu a zachovaniu jeho materinskej reči.

Záhorská knižnica v Senici: Majster slova Ľudovít Štúr

Herec a recitátor Juraj Sarvaš spolu s Danubius Octet Singers pod dirigentskou taktovkou Daniela Simadla predniesli podmanivú kompozíciu slova a hudby, pôsobivo spracované poslanstvo Ľudovíta Štúra a štúrovskej generácie pre dnešok, keď naša materinská reč je pre nás takou samozrejmosťou. Politické texty sa striedali s básňami a piesňami,

ktoré dokumentovali zápas za národnú slobodu a materinskú reč, v ktorej sa najlepšie vyjadrujú myšlienky, učí i vyjadrujú city. Na záver podujatia zaznela pieseň Aká si mi krásna.

V októbri sa uskutočnil v Skalici odborný seminár Ľudovít Štúr a štúrovci v súradniciach dejín Záhoria. Na seminári predniesli príspevky: prof. Dušan Škvarna, doc. Ivan Mrva, Mgr. Miroslav Hvožd'ara, Mgr. Martin Hoferka, PhDr. Štefan Zajíček. Súčasťou seminára bola aj prezentácia knihy prof. Evy Fordinálovej Otec a syn národa.

Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

Knižnica pripravila zaujímavé a pútavé podujatia spolu pre 237 žiakov. V priestoroch knižnice inštalovala výstavu o Ľudovítovi Štúrovi. Pre žiakov základných škôl zorganizovala prednášky,

súťaže a kvízy. Zaujímavou bola výtvorná súťaž Ako si predstavujem Ľudovíta Štúra, o túto putovnú výstavu je veľký záujem zo strany škôl. Študenti Gymnázia L. Dúbravu v Dunajskej Strede sa stretli s doc. PaedDr. Júliusom Lomenčíkom, PhD. na prednáške L. Štúr a jeho odkaz v prítomnosti.

Text: Benjamína Jakubáčová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív KJF v Trnave, Záhorskej knižnice v Senici, Žitnoostrovej knižnice v Dunajskej Strede

Nové trendy v činnosti kultúrnych zariadení v obci Abrahám

Ludmila Horváthová pripravuje domček pre knihy

Kultúrne zariadenie v obci Abrahám (obecná knižnica, obecné múzeum) v letných mesiacoch jún, júl, august, vždy prvú nedeľu v mesiaci, zorganizovali v priestoroch záhrady obecného múzea „Posedenie s hudbou a slovom“. Na podujatí odznela recitácia, čítanie z kníh a tvorivá činnosť pre deti. Ako host' sa na podujatí zúčastnili Beáta Kuracinová Vargová, Marianna Hričová, pracovníčka Malokarpatského múzea v Pezinku a žiak ZŠ M. Tareka v Abraháme Jožko Lukačovič, ktorý recitoval, spieval a hral na flautu.

S uspokojením môžem konštatovať, že všetky podujatia mali vysokú návštevnosť a odozva bola kladná.

Ďalšou novinkou je umiestnenie domčekov pre knihy. Domčeky sú nainštalované na detskom ihrisku a taktiež sú využívané, lebo okrem kníh skrývajú aj maľovanky a iné poučné materiály pre návštevníkov.

Text: Ludmila Horváthová, ObK Abrahám

Foto: archív Obk Abrahám

Deň otvorených dverí

Mestská knižnica mesta Piešťany si počas celého roka pripomína 90. výročie svojho založenia. Práve pri tejto príležitosti sa dňa 5. novembra konala celodenná oslava v podobe Dňa otvorených dverí a naozaj sa bolo na čo pozerat'. Navštívilo ju množstvo známych osobností, predovšetkým skvelí slovenskí spisovatelia a výtvarníci, vďaka ktorým sa môžu naši malí čitatelia tešiť z krásnych rozprávok a ešte krajších ilustrácií.

Celodenný program sa začal presne o 10.00 hodine pásmom Čítame s vami – známi autori a moderátori čítali deťom (a nielen im) ukážky zo svojich vlastných knížiek. Boli medzi nimi napríklad spisovateľka, herečka a moderátorka Bibiana Ondrejková, spisovateľ, spevák a hudobník Branislav Jobus, Mária Demitrová, moderátorka Adela Banášová a spisovateľka a znalkyňa orientu Emíre Khidayer.

Pre tých aktívnejších si knižnica pripravila hneď niekoľko workshopov pod súhrnným názvom Tvoríme a ilustrujeme. Malí odvážlivci si tak mohli vyskúšať svoju zručnosť a predstavivosť s ilustrátormi, s ktorými naša knižnica pravidelne spolupracuje – okrem českého spisovateľa a ilustrátora Petra Morkesa, tvorca známeho psieho detektíva Komisarša Vrťapku, im pri usilovnej práci pomáhali napríklad Martina Matlovičová,

Vladimír Král, Daniela Olejníková, Bystrík Vančo, či papierový mág Karol Krčmár, so svojím povestným klobúkom.

Návštevníci sa počas celého dňa mohli zahrať a odpočinúť si v pohodlných priestoroch Múdrej ponorky, pozrieť si zaujímavé výstavy (Obrázky z Orientu, Ilustrátorský Olymp, Komisař Vrťapka a cesty zločinu), alebo sa na chvíľu zastaviť pri Túlavom antikvariáte – kto sa dobre pozeral, mohol natrafiť na skutočné literárne poklady. Na svoje si určite prišli tak deti ako aj náročnejší čitatelia.

Text: PaedDr. Matúš Nižňanský, MsK Piešťany

Foto: archív MsK Piešťany

LITERÁRNE SÚVISLOSTI – STRETNUTIE S LITERÁRNOU HISTORIČKOU, PROFESORKOU EVOU FORDINÁLOVOU V SENICI

V divadelnej sále Základnej umeleckej školy v Senici sa v stredu 21. októbra 2015 predpoludním na stretnutí so senickými gymnazistami literárna historička profesorka Eva Fordinálová venovala viacerým zaujímavým témam a ich literárnym súvislostiam. Jednak hĺbke koreňov našej kultúry, kontinuite idey slovenskej duchovnosti, prebúdzaním a pestovaním národnej hrdosti a rozvíjaniu idey svojbytnosti nielen v literatúre.

Stalo sa tak na spoločnom podujatí Mesta Senice a inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja – Záhorskej knižnice (ZK) v Senici a Záhorského múzea v Skalici.

Profesorka Eva Fordinálová študentom priblížila niekoľko významných literárnych diel s rozhodujúcim vplyvom na vývoj na našom území od Veľkej Moravy cez národné obrozenie až po naplnenie svojbytnosti Slovákov vo vlastnom štáte.

Najdôležitejšie obdobia na ceste k našej súčasnosti pomenovala ako tri Slovenské národné povstania. Prvé SNP – zrážka prvých slovenských vojsk s Nemcami pod Devínom za Veľkej Moravy, druhé SNP – Hurbanovské v rokoch 1848 - 1849, a tretie SNP spojené s protifašistickým zápasom v roku 1944. Nemenej zanietene študentom profesorka Eva Fordinálová porozprávala o téme jej novej dokončenej knihy „Odklínanie Vajanského“, ktorá má vyjsť vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ v budúcom roku. Na stretnutí s literárnou historičkou rezonovalo viacero motívov, ktoré môžu rozvíjať hrdosť Záhorákov na svojich literárnych veľikánov. Jednak spájanie inteligencie katolíckej a evanjelickej konfesie pri zápase za svojbytnosť, o čo sa zaslúžili Ján Hollý so Štúrovcami, ale aj príklady výskytu 19 obcí a miest Záhoria, ktoré dokázateľne tvoria reálne dejové zázemie románov Svetozára Hurbana Vajanského (Suchá ratolesť, Koreň a výhonky a Kotlín...).

Profesorka Eva Fordinálová vo svojich vyjadreniach zdôraznila i svoje vedecké, pedagogické i literárne zásady - poctivo sa zaoberať bádáním, držať sa prameňov, poznávať národnú kultúru aj cez diela osobností, ale vždy, najmä v širších súvislostiach, nie jednotlivo a vytrhnuto, ako to zvyknú niektorí robiť, keď je vyhlásený rok konkrétnej osobnosti. Aby aj v medzinárodných kontextoch sme sa za kontinuitu slovenskej duchovnosti a hĺbku koreňov slovenskej kultúry nemuseli hanbiť. Aby nás iní za prezentované a publikované vyjadrenia nemuseli osočovať. Z diela obľúbencu pani profesorky Evy Fordinálovej Jána Hollého ako posolstvo zaznieva aj akýsi nadčasový národno-obrodzovací program pri chápaní jej troch etáp SNP v našich dejinách – a síce „základná idea – svojbytnosť, nepoddávať sa cudzej sile.“

Text a foto: Mgr. Milan Soukup

„HABÁNKA“ OD VOJTECHA CZOBORA ZVÍŤAZILA V ČITATELSKEJ ANKETE „KNIHA ZÁHORIA 2014“

Ziskom 351 hlasov sa najúspešnejšou knihou 7. ročníka obľúbenej čitateľskej ankety „Kniha Záhoria 2014“ stala „Habánka“ od Vojtecha Czobora. Striebornú priečku za 344 získaných hlasov obsadil „ZOHOR“, monografia obce Zohor, a bronzové umiestnenie podľa vôle čitateľov patrí knihe „HOLIČ. Dejiny mesta Holíč do roku 1945.“ Výsledky sme slávnostne vyhlásili v Záhorskej galérii Jána Mudrocha v Senici aj za účasti podpredsedu Trnavského samosprávneho kraja a primátora Holíča Zdenka Čambala, primátora Senice Branislava Grimma, starostov niektorých záhorských obcí, autorov a vydavateľov súťažiacich kníh i čitateľov. V hudobnom programe vystúpil koncertný

majster v hre na gitaru – Vladimír Ondrejčák zo Stupavy. V príhovoroch primátor hostiteľského mesta Senice Branislav Grimm a vicežupan, podpredseda TTSK Zdenko Čambal, ocenili anketu ako aktivitu prehlbujúcu vedomie regionálnej spolupatričnosti. Potom bilanciu Knihy Záhoria 2014 priblížila riaditeľka Záhorskej knižnice v Senici Katarína Soukupová. Vyzdvihla jednak rekordnú účasť, až 51 nominovaných kníh, i záujem verejnosti o hlasovanie. Upriamila pozornosť aj na to, že po úvodných ročníkoch, keď prevládalo internetové hlasovanie, rastie záujem o hlasovanie vo verejných knižniciach Záhoria.

Ocenené knihy

Nasledovalo ocenenie najlepších troch kníh 7. ročníka ankety a rozhovory moderátora Milana Soukupa so zástupcami vydavateľov a tímami ich tvorcov. K titulu „Kniha Záhoria 2014“ zablahoželal aj víťaz vlaňajšej ankety Dušan Krivský – autor knihy Blb nového typu, ovenčenej titulom „Kniha Záhoria 2013“. 3. miesto obsadila kniha „HOLÍČ Dejiny mesta Holíč do roku 1945“. Vydavateľ mesto Holíč. Získala 328 hlasov. Diplom a cenu spolu s tímom tvorcov prevzal primátor Holíča Zdenko Čambal.

2. miesto si vybojovala monografia obce „ZOHOR.“ Vydal ju Obecný úrad obce Zohor a spolu so starostom Zohora Martinom Zálesňákom o jej vzniku prehovoril aj genealóg Pavol Vrabec. Kniha získala 344 hlasov.

Víťazná kniha „HABÁNKA“ od Vojtecha Czobora vyšla vo vydavateľstve Slovart. Titul jej patrí za 351 hlasov v ankete, teda len o 7 viac ako kniha na striebornej priečke. Po matke je autor pôvodom zo vzdelanej nitrianskej rodiny. Vyštudoval na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici a učil nielen na strednom Slovensku, ale žil i za Bielou horou v Smoleniciach a vo Zvolene. Tesne pred Nežnou revolúciou emigroval do Nemecka. Doteraz napísal tri knihy – Habánku, Hrdzavý kríž a Potomkyňa. Pri oceňovaní ho zastúpila a v spomienke auditóriu priblížil, jeho bývalá kolegyňa zo Základnej školy v Rohožníku, Seničanka Alica Náhlíková, ktorá mala tiež knihu v ankete. Vojtech Czobor žije v tisíc kilometrov od Senice vzdialenom mestečku Ubstadt-Weiher v Strednom Porýní v Nemecku, neďaleko Karlsruhe. Anketu spoločne zorganizovali inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK - Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici, Záhorské múzeum v Skalici, Záhorská knižnica v Senici a Mestské centrum kultúry v Malackách v Bratislavskom kraji. Podľa vyjadrení hostí, vydavateľov, knihovníkov a autorov súťažiacich kníh pri vyhlásení výsledkov, anketa aj v 7. ročníku osvedčila svoju životaschopnosť a význam pri obohacovaní a zviditeľňovaní knižnej produkcie a budovaní regionálnej spolupatričnosti. Nech žije 8. ročník čitateľskej ankety o „Knihu Záhoria“ z tohtoročnej produkcie.

Text a foto: Mgr. Milan Soukup

MIMORIADNE HODINY V ŽITNOOSTROVNEJ KNIŽNICI

Žitnoostrovská knižnica sa v roku 2015 uchádzala o finančnú podporu v rámci Projektu Mesta Dunajská Streda – Kultúrne spoločenské aktivity na popularizáciu čítania. V tomto projekte bola knižnica úspešná a získala 200,-€ na zorganizovanie komunitných aktivít.

V rámci projektu boli uskutočnené štyri podujatia. Najúspešnejšie boli mimoriadne hodiny pre žiakov ZŠ. Lektorom týchto prednášok bol Benedek László z OZ Spoločnosť pre kultúru v Gemeri a mimo Gemera. Prvej „vyučovacej hodiny“ pod názvom Človek a príroda sa zúčastnili žiaci 8. ročníka ZŠ s vyuč. jaz. maď. na ul. Gyulu Szabóa. Obsahovo sa prednášateľ zamerlal na otázky enviromentalistiky a ochranu životného prostredia. Táto forma výučby spojená aj s premietaním natoľko zaujala

poslucháčov, že so svojimi otázkami neprestali ani po ukončení prednášky.

Druhá mimoriadna hodina sa zaoberala históriou regiónu južného Slovenska. Zahŕňala v sebe okrem histórie aj geologické, archeologické a literárne súvislosti. Uskutočnila sa tiež s premietaním. Účastníkmi boli žiaci 9. ročníka ZŠ Gyulu Szabóa. Vďaka veľmi zaniietenému štýlu rozprávania prednášateľ sa podarilo udržať pozornosť poslucháčov až do konca. Tieto mimoriadne hodiny sa osvedčili už aj v minulosti. Nebolo to inak ani v tomto prípade. Počet účastníkov dosiahol 100.

Text: Bc. Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

Foto: archív Žitnoostrovnej knižnice v Dunajskej Strede

FANTÁZIA ZOSTALA ZA DVERAMI

V novembri sme sa s pani učiteľkami našich prvákov dohodli na hodine, ktorú by deti strávili v knižnici. Vždy sa niečo nové dozvedia, naučia. Okrem toho u mladších ročníkov je aj tá výhoda, že máme témy, ktoré sa dajú aj „ohmatať, chytiť, ovoňať“. Rozprávali sme sa totiž o lese a stromoch.

Deti čakali už pripravené vetvičky, šišky, výrobky z dreva, kôry, semiačka stromov, huby, malé stromčeky v kvetníku, rôzne druhy dreva v rôznom štádiu rozkladu, ale topili a voňali sme aj živicu z ihličnatých stromov, rákali letokruhy. Rozprávali sme sa, čo sa z dreva vyrába. Ku koncu hodiny som si pre ne pripravila malé prekvapenie. Bolo v podobe maňušky, bábky škriatka vyrobeného z pásikavej podkolenky, s pierkami na hlave a so zobákom vtáčika, ktorý prišiel deti pozrieť z lesa. Maňušku vyrobila šikovná šiestačka, za čo jej ďakujem, ušetrila mi čas. Aj tak pohľadať a doniesť všetko to, čo bolo potrebné, pripraviť sa, to zabralo dosť času. S jednou triedou sa pracovalo veľmi dobre. Deti boli šikovné, jeden chlapec vynikal a mal na svoj vek naozaj široký prehľad.

Škriatka privítali, zábava bola dobrá, zasmiali sme sa. S druhou triedou bola konverzácia ťažšia. Maňušku – škriatka hneď na začiatku privítali s tým, že je to podkolienka a toho sa aj držali. Ich fantázia zostala kdesi za dverami. Nie je to však výnimka.

Skôr je teraz výnimkou stretnúť deti, ktoré fantáziu používajú. Chceme ich mať múdre, a tak im dávame tablety, počítače a mobily dobre že už nie hneď po narodení. Tak sa ani nečudujem, že vidia pásikavú ponožku a nie škriatka. Všetko sa pre nich bude skladať len z holých faktov. Biela farba bude definovaná v hodnote RGB kódom 255-255-255 alebo vo farebnom modeli CMY(K). Nik nepovie, že je biela ako čerstvo napad-

nutý sneh žiariaci na slnku alebo ako biele ovce pasúce sa na sviežej jarnej, zelenej tráve či nadýchané biele oblaky na sýtomodrej letnej oblohe. To je ten rozdiel. Pre niekoho nepodstatný a pritom tak obrovský. A mne sa zdá, akoby sme strácali aj čoraz viac z toho, čo človeka robí človekom.

*Text a foto: Božena Hideghétiová,
Obecná knižnica Jaslovské Bohunice*

KNIHY A HRAČKY 2015

V prvé dva decembrové dni sa v Mestskej športovej hale uskutočnila výstava Kam na strednú, na ktorej sa prezentovali stredné školy nielen z Trnavy. Žiaci posledných ročníkov základnej školy a ich rodičia mali možnosť zoznámiť sa s učebným programom škôl a možnosťami uplatnenia v praxi.

Zároveň s touto výstavou sa konala aj predajná výstava Knihy a hračky. Návštevníci si mohli vybrať z ponuky vydavateľstiev možno aj vianočné darčeky. Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave bola jedným z hlavných organizátorov a odborným garantom pre sprievodné podujatia.

Počas dvoch dní sa prezentovali spisovatelia a ilustrátori na malom pódium, uskutočnilo sa 10 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 845 detí aj dospelých. Najväčším lákadlom bolo stretnutie s Danielom Hevierom v rámci Hevitour 60. Jeden z najvšestrannejších umelcov Slovenska prezentoval svoje dve najnovšie knihy: Svet zachráni rozprávky a S deťmi sa dá dohodnúť.

Rovnako zaujímavé bolo aj interaktívne stretnutie so spisovateľkou Ivanou Jungovou, s ktorou si deti aj zahrli v kostýmoch malé divadielko. Popoludní sa mohli návštevníci zoznámiť s najnovšou knihou Trnavčanky Svetlany Majchrákovéj Zrada, česť a tajomstvo. Autorka prezradila, že ide o dobrodružno-historický román pre tínedžerov. O vzniku knihy hovorila aj vydavateľka Danuša Dragulová Faktorová. Ďalšia Trnavčanka Miroslava Varáčková priniesla úplne čerstvú novinku – knihu Len to nikomu nepovedz. Je to jej jedenásta kniha a venuje sa v nej háklivej otázke

šikany na školách. Záver prvého dňa patril známej moderátorky Adriane Polákovéj. Tá nielen predstavila svoju knihu Nepečené, ale aj spolu so študentkou – účastníčkou výstavy na Kam na strednú, pripravila nepečený zákusok pre všetkých divákov. Počas druhého dňa sa mohli návštevníci stretnúť so spisovateľkou a ilustrátorkou Janou Dallosovou, ktorá prišla až z Viedne, kde momentálne žije. Dopoludnia zabával publikum známy Vrbovčan Braňo Jobus vo svojom programe Knihy Jobusove.

Priblížil deťom, ako si plní sny a čo ešte plánuje pre deti vymyslieť, napísať, zaspievať. Priestor pre prezentáciu knižnej novinky dostala aj Trnavčanka Beata Vargová Kuracinová. V pestrom slede recitovania a spevu predstavila knižočku pre najmenších Lienka Snehulienka. Vydavateľstvo Dajama spropagovalo svoje dve najnovšie spoločenské hry Poznáš Slovensko? a Poznáš Bratislavu? V zábavnom kvíze súťažili vysokoškooláci ale i publikum. Záver programu patril známej moderátorky Barbore Rakovskej a jej najnovšej knihe Hrebienok.

Kniha je venovaná najmenším čitateľom a je to čítanie s porozumením s tajomným posolstvom. Autorka prezradila, že chystá aj nové CD s pesničkami pre deti.

Pozvaní hostia v stánku Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave absolvovali aj autogramiádu do kníh, ktoré si návštevníci mohli hneď zakúpiť. V stánku Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave bolo možné okrem nich stretnúť osobne aj ďalších spisovateľov a ilustrátorov: Gabrielu Spustovú, Oľgu Kohútikovú, Jána Čápku, Oksanu Lukomsku, Máriu Kutákovú-Opatovskú, Zlatu Matlákovú.

Súčasťou programu bolo aj vyhlásenie výsledkov literárnej súťaže vo vlastnej tvorbe detí Slovensko očami detí, ktorá bola vyhlásená na počesť 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra. Vyhodnotenie je zverejnené na webovej stránke knižnice.

Text: Benjamína Jakubáčová, KJF v Trnave

Foto: Archív KJF v Trnave

17. ročník aktivít na propagáciu činnosti knižníc

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC 2016

sa uskutoční v dňoch 1. - 6. 3. 2016.

Knižnice sa môžu zapojiť do medzinárodného projektu

Noc s Andersenom,

ktorá sa uskutoční 1. 4. 2016.

Rekonštrukcia detského oddelenia v Galantskej knižnici

V mesiacoch júl a august prebehla kompletná rekonštrukcia priestorov detského oddelenia Galantskej knižnice. Po úspešnom získaní grantu z Ministerstva kultúry SR a vlastných zdrojov knižnice, boli na detskom oddelení vymenené všetky zastarané regály a zároveň sa realizovali práce, ktoré súviseli s touto obnovou (maľovanie, brúsenie parkiet, elektroinštalačné práce). Práce boli o to náročnejšie, že fond detskej knižnice predstavuje viac ako 20 000 zväzkov, ktoré bolo potrebné najprv z miestností vystaňovať a po zmontovaní nových regálov opäť uložiť. Stanovený termín otvorenia bol však dodržaný. Detské oddelenie Galantskej knižnice od konca augusta víta svojich detských čitateľov v moderných a zrekonštruovaných priestoroch.

Text: Angelika Biróová, Galantská knižnica

Foto: archív Galantskej knižnice

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja

Ročník 42, č. 2, rok 2015

Edícia: Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, IČO 182826

Zodp. redaktor: Lívia Koleková

Predseda redakčnej rady: Ivana Gálusová

Členovia redakčnej rady: Benjamína Jakubáčová, Zuzana Fajnorová, Helena Laczová, Júlia Kubíková, Helena Pekarovičová, Matúš Nižnanský

Dátum vydania: December 2015

Rozsah: 20 s. Nepredajné. Neprešlo jazykovou úpravou

Registrácia: MK SR EV 3657/09

ISSN 1339-4991